

KLAGANDE OCH MOTPART

Svensk Travsport (nedan ST)
Företrätt av bolagsjurist Carl Lindblom

KLAGANDE OCH MOTPART

Tomas Malmqvist, innehar A-licens

Ombud:
Advokat Jesper Arvenberg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Svensk Travsports Ansvars- och Disciplinnämnds (nedan STAD) beslut 8 november 2024, ärende nr 9/2024, *bilaga 1*

I det överklagade beslutet frikände STAD Tomas Malmqvist (nedan Malmqvist) från överträdelse av 4 § f), 10 § a) och 12 § a) - b) och d) Antidopningsreglementet för Svensk Travsport (nedan Antidopningsreglementet).

STAD dömde Malmqvist för överträdelse av 4 § c) - d) Antidopningsreglementet och bestämde med stöd av 12 § g) Antidopningsreglementet påföljden till böter 30.000 kronor.

ÖVERDOMSTOLENS BESLUT

Överdomstolen ändrar STADs beslut på följande sätt:

- a) Överdomstolen dömer Tomas Malmqvist för överträdelse av 10 § a) Antidopningsreglementet och bestämmer med stöd av 12 § b) Antidopningsreglementet påföljden till förlust av A-licens i ett (1) år, med verkan från dagen för detta beslut. Tomas Malmqvist ska tillgodoräknas 17 dagar, under vilken tid hans licens var tillfälligt återkallad (17 april 2024 - 3 maj 2024) genom STs beslut den 17 april 2024.
- b) Tomas Malmqvist befrias från skyldigheten att utge böter.
- c) Tomas Malmqvist ska svara för sina egna ombudskostnader i ärendet.

I. YRKANDEN I ÖVERDOMSTOLEN

ST har yrkat att Överdomstolen med ändring av STADs beslut ska döma Malmqvist för överträdelse av 4 § f) och 10 § a) Antidopningsreglementets samt med stöd av 12 § a) - b), d) - e) och f) Antidopningsreglementet bestämma påföljden till förlust av licens i två (2) år och böter 15.000 kronor.

Malmqvist har yrkat att Överdomstolen med ändring av STADs beslut ska jämka bötesbeloppet till noll kronor eller, i allt fall, att det utdömda beloppet ska sättas ned. Malmqvist yrkar ersättning för de särskilda kostnader som han åsamkas i påföljdsärendet.

Part har motsatt sig motparts yrkanden.

II. HANDLÄGGNING

Överdomstolen har, efter skriftväxling, hållit muntlig förhandling den 8 april 2025.

III. UTVECKLANDE AV TALAN

ST:

ST vidhåller sin vid STAD förda talan, men fränfaller påståendet att en fullbordad behandling har utförts på hästen Mack Love (nedan Hästen).

Malmqvist bär enligt 31 § Tävlingsreglementet för Svensk Travsport (nedan Tävlingsreglementet) och 6 § Antidopningsreglementet ansvar för att en förberedelse eller ett försök till infusionsbehandling med koksaltlösning av Hästen företogs den 15 april 2024. Överträdelsen ska rubriceras som förberedelse eller försök. Förberedelsen eller försöket avbröts genom att STs kontrollpersonal kom till platsen.

Påföljden för överträdelsen ska, i första hand, bestämmas med stöd av reglerna i 12 § a) – b) Antidopningsreglementet. Malmqvist fick vid sina egna kontakter med behandlande veterinär den 15 april 2024 visshet om och insikt i den kommande infusionsbehandlingen. Trots detta, strök inte Malmqvist Hästen från start.

I allt fall har Malmqvist handlat med s k likgiltighetsuppsåt. Malmqvist underlät att stryka Hästen och Malmqvist informerade inte heller sin personal eller veterinären om att Hästen måste strykas från start. Han bortsåg från risken att en överträdelse skulle kunna ske.

I sista hand ska Malmqvist dömas till påföljd eftersom hos honom anställd personal eller hans uppdragstagare begått överträdelsen avsiktligt. Malmqvist har saknat organisation för erforderlig kontroll och Malmqvist har tidigare dömts för brott mot karenstidsbestämmelser i Frankrike.

Behandlingen, infusionen, avsåg att avsiktligt försätta Hästen i ett karenstidstillstånd i förhållande till den anmälda starten.

Malmqvists sätt att förvara det förbjudna läkemedlet Dimazon Injectable på logen i ett av stallarna vid Jägersro travbana, uppfyller inte Antidopningsreglementets krav på förvaring i låst utrymme. Förvaring ska ske i låst skåp eller i annat låst utrymme. Påföljden regleras i § 12 g) Antidopningsreglementet.

Malmqvist

Han godtar STADs beslut beträffande innehav av otillåtna läkemedel. Bötesbeloppet, 30.000 kronor, är för högt och bör sänkas, i första hand till noll kronor, i andra hand nedåt.

Läkemedlen förvarades i ett låst utrymme och det föreligger därmed ingen överträdelse av 4 § f) Antidopningsreglementet.

Ansvar och påföljd för försök till avsiktlig överträdelse av 10 § a) jämfört med 12 § b) Antidopningsreglementet ska göras på individnivå. Det måste visas att Malmqvist hade visshet om den planerade behandlingen för att överträdelsen ska betecknas som avsiktlig. 12 § b) Antidopningsreglementets kan inte tolkas som att en tränares ansvar är strikt. Malmqvist kan inte dömas till påföljd för det fall hans personal eller av honom anlitade personer begår avsiktliga överträdelser av gällande regler.

IV. UTREDNINGEN I ÖVERDOMSTOLEN

Parterna har åberopat samma skriftliga och muntliga bevisning som vid STAD.

Förhören som hölls vid förhandlingen i STAD med Malmqvist, Johan Nilsson (nedan Nilsson), Madeleine Segersten (nedan Segersten) och Henrik Bertelsen (nedan Bertelsen) har spelats upp.

V. FÖRHÖREN

Överdomstolen antecknar till de referat som framgår av STADs beslut följande:

Malmqvist: Läkemedlet, som förvarades på logen den 15 april 2024, var förskrivet av fransk veterinär för den av Malmqvist tränade hästen Crack Atout. Läkemedlet medföljde när hästen återvände till Sverige. Malmqvist inhämtade från svensk veterinär uppgift om att läkemedlet var tillåtet att användas även i Sverige. Crack Atout befann sig i Sverige den 15 april 2024.

Den 15 april 2024 fick Malmqvist information av sin personal att de skulle tillkalla veterinär till Mack Love som en säkerhetsåtgärd.

Nilsson: När transporten från Frankrike med bl a Hästen ankom till Jägersro, skickade STs kontrollgrupp upp en drönare och dokumenterade genom filmfilmupptagning i vilket stall hästarna placerades. Nilsson tog därefter kontakt med personal vid Jägersro travbana och fick bekräftat att det aktuella stallet, med nummer 16, disponerades av Malmqvist.

Nilsson iakttog vid kontrollbesöket på kvällen den 15 april 2024, att Bertelsens bil var parkerad utanför ”stall 24” där Bertelsen har veterinärpraktik.

Segersten: Vid kontrollen på kvällen den 15 april 2024 anlände hon till Malmqvists stall cirka 15 minuter efter Nilsson. Hon uppfattade att det var skötaren Henrietta Hjalmarsson (nedan Hjalmarsson) som hade kontaktat veterinären Bertelsen. Både Segersten och Nilsson anmodade Hjalmarsson att överlämna sin mobiltelefon för att få visshet om vem eller vilka Hjalmarsson skickade sms till under kontrollbesöket. Hjalmarsson följde inte denna anmodan.

Bertelsen upplyste Segersten om att han var ansvarig för en pågående behandling av tre andra av Malmqvists hästar, vilka inte hade varit med på transporten från Frankrike.

Segersten uppfattade att förpackningarna med koksaltlösning som fanns i stallgången var ämnade för de ”franska hästarna”. Det fanns ingen uppgift om att behandling med koksaltlösning var insatt på de tre ”svenska hästarna”, som stod i Malmqvists andra stall. Bertelsen upplyste Segersten om att han hade informerat Malmqvist om ”läget” efter att ST hade påbörjat sitt kontrollbesök och att han därvid hade upplyst Malmqvist att Hästen borde ha varit struken. Malmqvist ska då ha sagt till Bertelsen: – det får jag ta (ordna) sen.

ST tillkallade en distriktsveterinär, som inledningsvis misstänkte att Hästen drabbats av korsförlamning. Distriktsveterinären ordinerade tillförsel av vätska.

Bertelsen: Efter STs kvällskontroll meddelade han Malmqvist att Hästen var behandlad och därför inte skulle starta. Senare i förhöret uppgav Bertelsen, att han informerade Malmqvist om att Hästen var sjuk och inte kunde starta. Någon ytterligare ordination eller behandling var inte aktuell för Hästen, efter att ha uppnått resultat av den insatta behandlingen.

VI. ÖVERDOMSTOLENS SKÄL FÖR SITT BESLUT

Inledning

1. Regler om behandling av häst finns i Antidopningsreglementet, som i förekommande fall hänvisar till andra av ST utfärdade föreskrifter, exempelvis Karenstids- och förbudslistan.
2. Antidopningsreglementet och övriga av ST utfärdade reglementen och bestämmelser utgår från omsorg om och skydd för häst. Den för häst ansvarige tränaren har enligt 6 § a) Antidopningsreglementet ansvar för att bestämmelserna följs. Tränaren ansvarar enligt 6 § b) Antidopningsreglementet för hos sig anställda och andra, exempelvis veterinärer, av tränaren anlitade personers agerande med de hästar tränaren ansvarar för.
3. 10 § Antidopningsreglementet innehåller bestämmelser när häst är anmäld till start eller, efter behandling, blir anmäld till start. På sådan häst får inte karenstid löpa på tävlingsdagen. I 10 § b) Antidopningsreglementet regleras närmare hur karenstiden fastställs och i 10 § c) Antidopningsreglementet hänvisas till travsport.se angående anvisningar avseende medicinering och behandling som alltid ska följas.
4. 4 § Antidopningsreglementet upptar ordningsregler för en tränares innehav av läkemedel. Receptbelagda läkemedel får enligt 4 § c) Antidopningsreglementet innehas endast under förutsättning att de utskrivits för namngiven häst och under ordinerad behandlingstid. Tränaren ansvarar för att hästs namn anges på

förpackningen med läkemedel. En tränare får enligt 4 § d) Antidopningsreglementet inte inneha förbjudna substanser, ämnen eller läkemedel. Slutligen anges i 4 § f) Antidopningsreglementet att under ordinerad behandlingstid ska sprutor, kanyler och läkemedel samt preparat innehållande substanser med tävlingskarens förvaras i låst fastmonterat skåp eller annat låst utrymme. Nycklarna till sådant skåp eller annat låst utrymme ska på tränarens ansvar förvaras på betryggande sätt.

Överträdelse av 4 § Antidopningsreglementet?

5. Överdomstolen gör inga andra bedömningar än de som STAD har gjort beträffande det anmälda innehavet av läkemedel och beträffande det låsta utrymmet. STADs beslut ska inte ändras i dessa delar.

Förberedelse eller försök till infusionsbehandling?

6. ST har i Överdomstolen frånfallit påståendet att överträdelsen ska bedömas som en fullbordad behandling. ST har i stället anfört att överträdelsen ska bedömas som en förberedelse eller ett försök till behandling.
7. Viss argumentation har förts huruvida omständigheterna pekar på att Hästen rent faktiskt skulle komma att delta i loppet den 18 april 2024. ST har hävdad att Malmqvist, i strid med 32 § 5 stycket Tävlingsreglementet, inte strukit Hästen skyndsamt.
8. Dåvarande Ansvarsnämnden (numera STAD) och Överdomstolen har i tidigare avgöranden befäst, att på en startanmäld häst får inte företas behandling som medför att karenstid löper på tävlingsdagen. I nedan exemplifierade avgöranden har det saknat betydelse om startanmälan gjorts före eller efter en behandling och det har saknat betydelse för frågan om ansvar och påföljd om den anmälda hästen deltog i loppet eller inte:

Ansvarsnämnden, ärende 03/2017. Banveterinär upptäckte före start på tävlingsdagen, att det av hästs hälsokort framgick att karenstid löpte. Hästen ströks från loppet. Se även ÖDB 05/2024 med likartade omständigheter.

ÖDB 02/2002. Häst deltog i ett lopp och vann. En efter loppet genomförd utredning visade, att hästen hade behandlats med akupunktur (96 timmars karens) dagen före starten. Överdomstolen fann att hästen var otillåtet behandlad.

ÖDB 01/2003. Ledvätskeinjektion i ett ben. Infektion tillstötte. Hästen ströks och deltog inte i loppet. Överdomstolen fann att *hästen utsatts för en behandling, som skett mindre än 14 dagar (karenstiden) före den planerade tävlingsdagen, dvs på otillåten tid.*

9. Prövningen av den anmälda överträdelsen av 10 § Antidopningsreglementet och Malmqvists eventuella ansvar ska således utgå från att Hästen var anmäld till start och det saknar betydelse huruvida Malmqvist avsåg att starta Hästen i loppet.
10. Av bland annat företedda foton från kontrollbesöket är utrett, att Hästen gjorts redo för att ta emot en infusionsbehandling. Alla nödvändiga åtgärder var vidtagna och försökspunkten får anses ha passerats när permanentkanylen

avsedd för dropp anbringades i Hästens jugularven. Fara för att behandlingen skulle fullbordas och att Hästen, enligt gällande Karenstids- och förbudslista, därefter skulle befinna sig i karenstid i förhållande till tävlingsdagen förelåg. Försöket avbröts genom STs kontrollbesök. Sammantaget delar Överdomstolen STADs bedömning att det föreligger en överträdelse och att förseelsen ska rubriceras som ett försök till behandling.

Ska Malmqvist hållas ansvarig för försöket till behandling?

11. Överdomstolen prövade i ÖDB 02/2013 frågan ansvar och påföljd enligt dåvarande Tävlingsreglemente. Den för häst ansvarige tränaren var inte närvarande på travbanan vid en tävlingsdag. Hästen uttogs efter avslutat lopp till dopningskontroll. Hästen ställdes inte till förfogande för provtagning. Överdomstolen uttalade att det ålåg tränaren att försäkra sig om att ha en organisation och en personallösning som säkerställde att hästen kunde föras till provtagningsstallet. Tränarens ansvar för överträdelsen bedömdes som i det närmaste strikt.
12. Överdomstolen delar STADs bedömning att Malmqvist enligt 6 § Antidopningsreglementet är ansvarig för att försöket till infusionsbehandling har ägt rum. En travtränare måste organisera sin verksamhet och vidta åtgärder som förhindrar att gällande regler överträds. Det har ålegat Malmqvist att känna till innehållet i Antidopningsreglementet och i övriga av ST utfärdade bestämmelser. Karenstids- och förbudslistan, som är tillgänglig, föreskriver att den typ av behandling som försöket avser har en karenstid om 96 timmar och det står klart att karenstiden inte skulle ha löpt till ända på tävlingsdagen

Ska Malmqvist dömas till påföljd för försöket till behandling?

13. Vid bedömningen om Malmqvists ska dömas till påföljd för överträdelsen gör Överdomstolen följande överväganden.
14. Påföljd vid försök till överträdelse av 10 § Antidopningsreglementet regleras i 12 § b) Antidopningsreglementet. Av bestämmelsen framgår, utöver att den misstänkta överträdelsen ska bedömas utgöra ett försök, att försöket ska skett med *avsikt*. Oaktsamhet eller strikt ansvar enligt 12 § e) - f) Antidopningsreglementet omfattas inte av bestämmelsen. Prövningen ska avse om en fullbordad infusionsbehandling hade utgjort en avsiktlig överträdelse, jämför 12 § a) Antidopningsreglementet.
15. ST har i första hand gjort gällande att Malmqvist visste att infusionsbehandlingen, som i sig utgjorde en avsiktlig överträdelse, skulle komma att utföras. I vart fall hade Malmqvist på grund av brister i sin tränarorganisation ett likgiltighetsuppsåt till överträdelsen.
16. ST har i andra hand gjort gällande att Malmqvists ansvar enligt 6 § Antidopningsreglementet leder till att påföljdsreglerna i 12 § a) och b) Antidopningsreglementet träffar Malmqvist, även om han inte hade visshet om infusionsbehandlingen. Malmqvist svarar alltid för sina anställdas, eller av honom anlitate uppdragstagares, åtgärder med av honom tränad häst. Enligt ST utgör försöket till infusionsbehandling en avsiktlig överträdelse.

17. Malmqvist har anført att påföljd för avsiktligt försök till överträdelse inte kan dömas ut. I första hand eftersom Malmqvist saknade avsikt och därmed uppsåt till att begå någon överträdelse. Han var helt ovetande om att en infusionsbehandling var förestående. Malmqvists avsikt måste prövas på individnivå. Bestämmelsen i 6 § Antidopningsreglementet avser ett formellt ansvar för av Malmqvist tränad häst. Att näst intill strikt döma Malmqvist på sätt som ST föreslår i andra hand är inte möjligt, eftersom det inte framgår uttryckligen av bestämmelserna i Antidopningsreglementet. Tolkningar av bestämmelserna måste göras genom regeländringar och inte genom avgörande i STAD eller Överdomstolen. Hästens behov av omedelbar vård går enligt Malmqvist alltid före plikten att stryka hästen från start, innan behandling sätts in.
18. Överdomstolen ansluter sig till STADs slutsats, att utredningen inte med tillräcklig grad av säkerhet visar, att Malmqvist hade kännedom om infusionsbehandlingen.
19. Det framgår inte av 12 § a) eller b) Antidopningsreglementet vilka omständigheter som ska läggas till grund vid prövningen huruvida en överträdelse av bestämmelserna har skett med avsikt. Inte heller ger bestämmelsen i 10 § Antidopningsreglementet någon vägledning.
20. Vid årsskiftet 2018/2019 överfördes bestämmelserna om otillåten medicinering m m från Tävlingsreglementet till Antidopningsreglementet. Tidigare gällande påföljdsbestämmelser föreskrev, att en tränare kunde dömas till förlust av licens, om avsikten med åtgärden eller behandlingen var att påverka hästens aktuella prestationsförmåga vid tävling eller träning som var att jämställa med tävling, se t ex dåvarande 72 § 1 mom i 2017 års Tävlingsreglemente.
21. I nuvarande 12 § a) 3 stycket Antidopningsreglementet anges bland annat, att en åtgärd som kan antas vara särskilt prestationspåverkande gör att överträdelsen är att anse som grov och ska medföra straffskärpning.
22. Att försöka utföra en infusionsbehandling på en startanmäld häst, inom karenstiden, utgör i sig en överträdelse som enligt Överdomstolens mening får antas vara avsiktlig, om inte omständigheterna i det enskilda fallet talar däremot.
23. I Överdomstolens ärende ÖDB 01/2023 befann sig den för hästen ansvarige tränaren på plats och tog aktiv del i ett försök att genomföra en infusionsbehandling på sin häst. I ärendet gjorde tränaren gällande att åtgärden var tillåten och nödvändig på grund av hästens nedsatta allmäntillstånd. Överdomstolen fann att invändningen inte var klarlagd. Överdomstolen dömde tränaren till påföljd för försök till avsiktlig överträdelse.
24. Malmqvist var inte fysiskt närvarande den 15 april 2024. Han befann sig i Frankrike och han tog inte aktiv del i försöket att tillföra Hästen koksaltlösning genom infusionsbehandling. Av utredningen framgår inte huruvida Hästens tillstånd var så allvarligt, att behandlingen inte kunde avvaktas. Av utredningen framgår däremot att ytterligare ställningstaganden och vårdinsatser anstod till nästa dag.
25. Av utredningen framgår att såväl Malmqvists personal, som utförde försöket till behandling, som veterinären Bertelsen hade vetskap om att Hästen var startanmäld och att en behandling skulle försätta Hästen i ett karenstillstånd. Malmqvist svarar för den organisation som råder för sin verksamhet och också

för anställdas och uppdragstagares agerande i nu aktuellt avseende beträffande hästar i hans träning.

26. Med anledning härav och då försöksgärningen måste anses ha skett avsiktligt kan Malmqvist inte undgå att dömas till påföljd för överträdelsen.

Påföljdens bestämmande

27. Malmqvist fälls för försök till avsiktlig överträdelse av 10 § Antidopningsreglementet och för otillåtet innehav av läkemedel enligt 4 § c)-d) Antidopningsreglementet. Den sistnämnda överträdelsen saknar betydelse vid påföljdsbestämningen.
28. Regeln om påföljd för försök till avsiktlig överträdelse av 10 § Antidopningsreglementet har gällt sedan 1 januari 2019 och har prövats av Överdomstolen vid ett tidigare tillfälle, se ÖDB 01/2023. Bestämmelsen synes ha tillkommit för att inskräpa förbudet att behandla häst som är startanmäld och att överträdelse av karenstidsbestämmelsen ska bestraffas strängt.
29. 12 § c) Antidopningsreglementet ger dömande instans möjlighet, vid behov, att döma till lägre eller annan påföljd, om påföljden framstår som *uppenbart* oskälig i förhållande till gärningen.
30. 2025 års Antidopningsreglemente föreskriver att avsiktlig överträdelse av 12 § Antidopningsreglementet ska föranleda förlust av licens i minst ett (1) år. Det är fråga om en strafflindring jämfört med de regler som gällde år 2024 då minsta tid angavs till två (2) år. Enligt allmänna principer, ska den för den tilltalade gynnsammaste straffskalan tillämpas när påföljden fastställs.
31. På grund av bestämmelsens allmänpreventiva syfte, måste påföljden bestämmas till att Malmqvist döms till förlust av sin tränarlicens och tiden för dess återkallande ska uppgå till straffminimum ett (1) år.
32. Antidopningsreglementet saknar bestämmelser om avräkning av tidigare meddelade beslut om licensindragning. Av ärendet framgår att ST återkallade Malmqvists licens interimistiskt och att STAD upphävde beslutet efter 17 dagar. Det är uppenbart att denna tid ska avräknas Malmqvist tillgodo.
33. Med anledning av att Malmqvist nu döms till en kännbar påföljd, ska han inte dömas till böter.

Ersättning för kostnader

34. Malmqvist har yrkat att Överdomstolen ska förpliktiga ST att lämna bidrag för de särskilda kostnader som han åsamkats i påföljdsärendet. Enligt 79 § Tävlingsreglementet ska, i den utsträckning Överdomstolen så beslutar, ST lämna bidrag till den som i ärende om påföljd åsamkats särskilda kostnader och som vid överklagandet fått bifall till sin talan helt eller delvis.
35. Malmqvist har inte fått bifall till sitt överklagande och Överdomstolen lämnar yrkandet om ersättning för sådana kostnader utan bifall.

Övrigt

36. Av 77 § sista stycket Tävlingsreglementet framgår att talan inte kan föras mot Överdomstolens beslut.

På Överdomstolens vägnar

Stefan Wendén

I ärendets handläggning har deltagit Stefan Wendén, Lars Morell, Björn Persson, Seymor Wegebrand, Göran Sandh och Håkan Ahlström (enhälligt).